

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV KADENCJA**

Warszawa, dnia 27 czerwca 2001 r.

Druk nr 686

**MARSZAŁEK SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

**Pani
Alicja GRZEŚKOWIAK
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Zgodnie z art. 121 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mam zaszczyt przesłać Pani Marszałek do rozpatrzenia przez Senat uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na 111. posiedzeniu w dniu 21 czerwca 2001 r. ustawę o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych.

Z poważaniem

(-) Maciej Płażyński

USTAWA
z dnia 21 czerwca 2001 r.

**o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu
Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych**

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady zawierania i wykonywania umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników i obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, sposób kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, konsekwencje niespełnienia tego obowiązku oraz podstawowe zasady, jakim powinny odpowiadać umowy innych ubezpieczeń obowiązkowych, a także zadania i zasady działania Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych.

Art. 2.

Określenia użyte w ustawie oznaczają:

- 1) biuro narodowe - organizację zakładów ubezpieczeń na terytorium danego państwa, które prowadzą działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych,
- 2) budynek wchodzący w skład gospodarstwa rolnego - obiekt budowlany o powierzchni powyżej 20 m² w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 42), będący w posiadaniu rolnika,
- 3) gospodarstwo rolne - obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczający łącznie powierzchnię 1,0 ha, jeżeli podlega on w całości lub części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli prowadzona jest na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, Nr 22,

- poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324),
- 4) organ odszkodowawczy - organ odpowiedzialny za zaspokajanie roszczeń poszkodowanych z tytułu umów ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1, wynikających ze zdarzeń, które zaistniały na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej innego niż miejsce zamieszkania poszkodowanego oraz na terytorium państw trzecich, i powstałych w związku z ruchem pojazdów mechanicznych ubezpieczonych i zarejestrowanych w państwie członkowskim Unii Europejskiej,
 - 5) ośrodek informacji - ośrodek gromadzący informacje o umowach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz informacje o reprezentantach do spraw roszczeń ustanowionych przez zakłady ubezpieczeń i udostępniający je osobom fizycznym i prawnym, uprawnionym do ich uzyskania,
 - 6) państwo trzecie - państwo niebędące państwem członkowskim Unii Europejskiej, którego biuro narodowe jest Członkiem Systemu Zielonej Karty,
 - 7) pojazd mechaniczny:
 - a) pojazd samochodowy, ciągnik rolniczy, motorower i przyczepę - podlegające rejestracji stosownie do przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 126, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649),
 - b) pojazd samochodowy, ciągnik rolniczy, motorower i przyczepę - podlegające rejestracji stosownie do przepisów prawa o ruchu drogowym, będące pojazdem:
 - zabytkowym w rozumieniu przepisów prawa o ruchu drogowym,
 - wpisanym do księgi inwentarza muzealiów zgodnie z przepisami dotyczącymi ewidencjonowania dóbr kultury w muzeach,
 - mającym co najmniej 40 lat,
 - mającym co najmniej 25 lat i uznanym przez uprawnionego rzeczoznawcę techniki samochodowej i ruchu drogowego za pojazd unikatowy lub mający szczególne znaczenie dla udokumentowania historii motoryzacji,
 - c) pojazd wolnobieżny w rozumieniu przepisów prawa o ruchu drogowym, z wyłączeniem pojazdów wolnobieżnych będących w posiadaniu rolników, posiadających gospodarstwo rolne i użytkowanych w związku z posiadaniem tego gospodarstwa,
 - d) pojazd zarejestrowany za granicą i dopuszczony do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) inny pojazd będący w posiadaniu jednostek podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo organów i jednostek nadzorowanych, podległych lub podporządkowanych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, napędzany umieszczonym na nim silnikiem zasilanym z własnego źródła energii, wraz z ciągniętym wszelkiego rodzaju sprzętem,

- 8) reprezentant do spraw roszczeń - przedstawiciela zakładu ubezpieczeń ustanowionego w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej do rozpatrywania i zaspokajania roszczeń odszkodowawczych z tytułu zdarzeń objętych ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, powstałych na terytorium państwa nie będącego miejscem zamieszkania osoby poszkodowanej,
- 9) rolnik - osobę fizyczną, w której posiadaniu lub współposiadaniu jest gospodarstwo rolne,
- 10) Sygnatariusz Wielostronnego Porozumienia Gwarancyjnego - biuro narodowe będące stroną Wielostronnego Porozumienia Gwarancyjnego,
- 11) trzęsienie ziemi - naturalny, krótki i gwałtowny wstrząs (lub ich serię) gruntu, powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od ośrodka (epicentrum), znajdującego się na powierzchni, gdzie drgania są najsilniejsze; przy określaniu siły trzęsienia ziemi używa się skali magnitud (skala Richtera),
- 12) ubezpieczenie graniczne - ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, obejmujące okres 30 dni od dnia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej, którego umowa jest zawierana z zakładem ubezpieczeń na granicy Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku, gdy posiadacz pojazdu mechanicznego zarejestrowanego za granicą, wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie posiada ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych,
- 13) Wielostronne Porozumienie Gwarancyjne - umowę pomiędzy biurami narodowymi, dotyczącą regulowania roszczeń wynikających z międzynarodowego ruchu pojazdów mechanicznych,
- 14) Zielona Karta - międzynarodowy certyfikat ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów, wystawiony w imieniu biura narodowego.

Art. 3.

1. Ubezpieczeniem obowiązkowym jest ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej podmiotu lub ubezpieczenie mienia, jeżeli ustawa lub ratyfikowana przez Rzeczpospolitą Polską umowa międzynarodowa nakłada obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Jeżeli ryzyko objęte obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, w rozumieniu przepisów ustawy, jest umiejscowione w państwie członkowskim Unii Europejskiej, do ubezpieczenia tego stosuje się przepisy ustawy.

Art. 4.

Ubezpieczeniami obowiązkowymi są:

- 1) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, zwane dalej „ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych”,
- 2) ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego, zwane dalej „ubezpieczeniem OC rolników”,
- 3) ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych, zwane dalej „ubezpieczeniem budynków rolniczych”,
- 4) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej określone przez przepisy innych ustaw lub określone przez ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe, nakładające na określone podmioty obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia.

Art. 5.

Obowiązkowymi ubezpieczeniami, o których mowa w art. 4 pkt 4, jest objęta odpowiedzialność cywilna podmiotów objętych ubezpieczeniem, za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności, wykonywaniu zawodu albo prowadzeniu działalności lub będące następstwem wad produktu, określona w ustawie wprowadzającej dany obowiązek lub umowie międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską.

Art. 6.

1. Do umów ubezpieczenia obowiązkowego stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie.
2. Warunki ubezpieczenia obowiązkowego nie mogą być sprzeczne z przepisami ustawy oraz innych ustaw lub umów międzynarodowych wprowadzających obowiązek ubezpieczenia.
3. Umowę ubezpieczenia obowiązkowego zawartą z naruszeniem przepisów ustawy, uważa się za zawartą zgodnie z tymi przepisami.

Art. 7.

1. Umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków.
2. Umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje również szkody wyrządzone umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa ubezpieczającego lub osób, za które ponosi on odpowiedzialność, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie lub w umowie międzynarodowej.

Art. 8.

1. Ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia obowiązkowego z wybranym zakładem ubezpieczeń, wykonującym działalność ubezpieczeniową w zakresie tego ubezpieczenia.

2. W zakresie prowadzonych ubezpieczeń obowiązkowych, zakład ubezpieczeń nie może odmówić zawarcia umowy ubezpieczenia.

Art. 9.

1. Obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia uważa się za spełniony, jeżeli umowa została zawarta zgodnie z przepisami ustawy albo innych ustaw lub umów międzynarodowych wprowadzających obowiązek ubezpieczenia, z sumą gwarancyjną nie niższą niż minimalna suma gwarancyjna ustalona dla danego ubezpieczenia.
2. Ustalenia nieistnienia obowiązku ubezpieczenia można dochodzić przed sądem powszechnym.

Art. 10.

1. Taryfy oraz wysokość składek ubezpieczeniowych za ubezpieczenia obowiązkowe ustala zakład ubezpieczeń.
2. Zakład ubezpieczeń przedstawia Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego informacje o taryfach składek ubezpieczeniowych za ubezpieczenia obowiązkowe, o których mowa w art. 4 pkt 1-3, i podstawach ich ustalania.
3. Informacja, o której mowa w ust. 2, powinna zawierać w szczególności analizę szkodowości oraz kosztów obsługi ubezpieczenia uzasadniającą wprowadzenie każdorazowej zmiany w taryfie.

Art. 11.

1. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń trwa przez okres wskazany w umowie i kończy się z upływem ostatniego dnia tego okresu, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie.
2. W przypadku opłacania składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie przez ubezpieczonego lub ubezpieczającego raty składki w terminie oznaczonym przez zakład ubezpieczeń, nie powoduje ustania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

Art. 12.

Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z właściwym ministrem, po uzyskaniu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń i organów samorządowych podmiotów podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, określi, w drodze rozporządzenia, szczególne zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.

Art. 13.

Umowa ubezpieczenia obowiązkowego określa sumę gwarancyjną lub sumę ubezpieczenia stanowiącą górną granicę odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

Art. 14.

1. Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. O zgłoszonym roszczeniu zakład ubezpieczeń powiadamia ubezpieczonego.
2. Poszkodowany może dochodzić roszczeń bezpośrednio od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w przypadkach, o których mowa w art. 92 ust. 1 i 2.
3. Poszkodowany może dochodzić roszczeń bezpośrednio od Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych w przypadkach, o których mowa w art. 112 pkt 1, 2 i 5.

Art. 15.

1. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie lub świadczenie z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego na podstawie uznania roszczenia osoby uprawnionej w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu, o którym mowa w art. 16, zawartej z nią ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
2. Odszkodowanie wypłaca się w granicach odpowiedzialności cywilnej podmiotów objętych ubezpieczeniem, nie wyżej jednak niż do wysokości sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie albo w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia.

Art. 16.

Niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie zakład ubezpieczeń informuje o tym posiadacza pojazdu lub rolnika i przeprowadza postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania oraz informuje posiadacza pojazdu lub rolnika oraz uprawnionego lub osobę zgłaszającą roszczenie, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania.

Art. 17.

1. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.
2. W przypadku, gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości odszkodowania, okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.
3. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, zakład ubezpieczeń informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem w terminie, o którym mowa w ust. 1 lub ust. 2, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania. Pismo zakładu ubezpieczeń powinno zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
4. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń nie ustali ważności umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, osoby odpowiedzialnej

za szkodę, właściwym do wypłaty odszkodowania, na zasadach określonych przepisami rozdziału 7, jest Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. W przypadku ustalenia przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny dochodzi od tego zakładu ubezpieczeń zwrotu wypłaconego odszkodowania.

Art. 18.

1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zwrócić ubezpieczającemu, uzasadnione okolicznościami zdarzenia, koszty poniesione w celu zapobieżenia zwiększeniu szkody.
2. W granicach sumy gwarancyjnej ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń jest obowiązany zwrócić ubezpieczającemu niezbędne koszty obrony sądowej podjętej na polecenie lub za zgodą zakładu ubezpieczeń.

Art. 19.

1. Spory wynikające z umów ubezpieczenia obowiązkowego lub dotyczące roszczeń z tytułu tych ubezpieczeń rozpatrują sądy właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby osoby poszkodowanej lub uprawnionej do odszkodowania.
2. W postępowaniu sądowym o naprawienie szkody objętej ubezpieczeniem obowiązkowym odpowiedzialności cywilnej niezbędne jest przypozwanie zakładu ubezpieczeń. Zasadę tę stosuje się do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych.

Art. 20.

1. W razie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym, o którym mowa w art. 4 pkt 1- 3, osoba uczestnicząca w nim jest obowiązana do:
 - 1) przedsięwzięcia wszelkich środków w celu zapewnienia bezpieczeństwa w miejscu zdarzenia, starania się o złagodzenie skutków zdarzenia oraz zapewnienia pomocy lekarskiej osobom poszkodowanym, jak również w miarę możliwości zabezpieczenia mienia osób poszkodowanych,
 - 2) zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody,
 - 3) udzielenia pozostałym uczestnikom zdarzenia niezbędnych informacji koniecznych do identyfikacji zakładu ubezpieczeń, łącznie z podaniem danych dotyczących zawartej umowy ubezpieczenia,
 - 4) niezwłocznego powiadomienia o zdarzeniu zakładu ubezpieczeń, udzielając mu niezbędnych wyjaśnień i przekazując posiadane informacje,
 - 5) powiadomienia Policji o wypadku z ofiarami w ludziach lub o wypadku powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.
2. Osoba, której odpowiedzialność objęta jest ubezpieczeniem obowiązkowym, a także osoba występująca z roszczeniem, powinny przedstawić zakładowi ubezpieczeń, Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu lub Polskiemu Biuru Ubezpieczeń

Komunikacyjnych posiadane dowody dotyczące zdarzenia i szkody oraz ułatwić im ustalenie okoliczności zdarzenia i rozmiaru szkód, jak również udzielić pomocy w dochodzeniu przez zakład ubezpieczeń, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny lub Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych roszczeń przeciwko sprawcy szkody.

Art. 21.

Jeżeli osoba objęta ubezpieczeniem obowiązkowym odpowiedzialności cywilnej lub osoba występująca z roszczeniem, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, nie dopełniły obowiązków wymienionych w art. 20, a miało to wpływ na ustalenie istnienia lub zakresu ich odpowiedzialności cywilnej bądź też na zwiększenie rozmiarów szkody, zakład ubezpieczeń może dochodzić od tych osób zwrotu części wypłaconego uprawnionemu odszkodowania lub ograniczyć wypłacane odszkodowanie. Ciężar udowodnienia faktów, uzasadniających zwrot zakładowi ubezpieczeń części odszkodowania lub ograniczenia odszkodowania, spoczywa na zakładzie ubezpieczeń.

Art. 22.

1. Zaspokojenie lub uznanie przez osobę objętą ubezpieczeniem obowiązkowym odpowiedzialności cywilnej, o którym mowa w art. 4 pkt 1, roszczenia o naprawienie wyrządzonej przez nią szkody, nie ma skutków prawnych względem zakładu ubezpieczeń lub Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych, które nie wyraziły na to uprzednio zgody.
2. Uznanie roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej przez osobę, o której mowa w art. 92 ust. 1 pkt 2, nie ma skutków prawnych względem Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, który nie wyraził na to uprzednio zgody.

Art. 23.

1. Zawiadomienia i oświadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1-3, są składane przez strony tej umowy, powinny być sporządzane na piśmie i doręczane za potwierdzeniem odbioru lub przesyłane listem poleconym.
2. Jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego, rolnik lub posiadacz budynku zmienił adres bądź siedzibę i nie zawiadomił o tym zakładu ubezpieczeń, zawiadomienia lub oświadczenia, skierowane przez zakład ubezpieczeń listem poleconym, na ostatni adres bądź siedzibę posiadacza pojazdu mechanicznego, rolnika lub posiadacza budynku, wywierają skutki prawne od chwili, w której doszłyby do niego, gdyby nie zmienił adresu bądź siedziby.

Art. 24.

Zasady kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 4, oraz konsekwencje jego niespełnienia określają inne ustawy lub umowy międzynarodowe wprowadzające obowiązek ubezpieczenia.

Rozdział 2

Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów

Art. 25.

Posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu.

Art. 26.

1. Przepisy dotyczące obowiązkowego ubezpieczenia, o którym mowa w art. 4 pkt 1, stosuje się także do posiadacza lub kierującego pojazdem, o którym mowa w art. 2 pkt 7 lit. a), przed jego rejestracją oraz do posiadacza lub kierującego pojazdem zarejestrowanym za granicą, niedopuszczonym do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, od chwili wprowadzenia tych pojazdów do ruchu.
2. Przepisy dotyczące obowiązkowego ubezpieczenia, o którym mowa w art. 4 pkt 1, stosuje się także do posiadacza lub kierującego pojazdem, o którym mowa w art. 2 pkt 7 lit. b) i c), niedopuszczonym do ruchu, od chwili wprowadzenia tego pojazdu do ruchu na drogę publiczną.

Art. 27.

Umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawiera się na okres 12 miesięcy, z zastrzeżeniem art. 28.

Art. 28.

1. Umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych na czas krótszy niż 12 miesięcy, zwaną dalej „umową ubezpieczenia krótkoterminowego”, można zawrzeć, jeżeli pojazd jest:
 - 1) zarejestrowany na stałe, w przypadkach określonych w ust. 2,
 - 2) zarejestrowany czasowo,
 - 3) zarejestrowany za granicą,
 - 4) pojazdem określonym w art. 2 pkt 7 lit. b),
 - 5) pojazdem wolnobieżnym, określonym w art. 2 pkt 7 lit. c).
2. Umowę ubezpieczenia krótkoterminowego na czas nie krótszy niż 30 dni, w odniesieniu do pojazdów mechanicznych zarejestrowanych na stałe, może zawrzeć podmiot prowadzący działalność gospodarczą polegającą na pośredniczeniu w kupnie i sprzedaży pojazdów mechanicznych w zakresie pojazdów przeznaczonych do kupna lub sprzedaży lub polegającą na kupnie i sprzedaży pojazdów mechanicznych.

3. Umowę ubezpieczenia krótkoterminowego, o której mowa w ust. 1 pkt 2, zawiera się na czas nie krótszy niż okres czasowej rejestracji, określony w decyzji starosty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania właściciela pojazdu, nie krótszy jednak niż 30 dni.
4. W odniesieniu do pojazdów wolnobieżnych określonych w art. 2 pkt 7 lit. c) umowę ubezpieczenia krótkoterminowego można zawrzeć na czas nie krótszy niż 3 miesiące, a w przypadku pojazdów określonych w art. 2 pkt 7 lit. b) i d) - na czas nie krótszy niż 30 dni.
5. Umowę ubezpieczenia granicznego w odniesieniu do pojazdów mechanicznych zarejestrowanych za granicą w przypadku określonym w art. 31 ust. 1 pkt 3 zawiera się na okres 30 dni.

Art. 29.

1. Ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje zdarzenia powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje również zdarzenia powstałe na terytoriach innych państw, których biura narodowe są Sygnatariuszami Wielostronnego Porozumienia Gwarancyjnego.

Art. 30.

1. Jeżeli posiadacz pojazdu mechanicznego nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zawarcie następnej umowy nie następuje, pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli nie została opłacona w całości określona w umowie składka za mijający okres 12 miesięcy lub w przypadku cofnięcia zakładowi ubezpieczeń zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1, albo w przypadku ogłoszenia lub zarządzenia likwidacji zakładu ubezpieczeń albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego, w przypadku, o którym mowa w art. 92 ust. 2.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń kończy się z upływem okresu 12 miesięcy.

Art. 31.

1. Posiadacz pojazdu jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych:
 - 1) najpóźniej w dniu rejestracji pojazdu podlegającego rejestracji, z wyjątkiem pojazdów, o których mowa w art. 2 pkt 7 lit. b),
 - 2) przed wprowadzeniem do ruchu na drogę publiczną pojazdów, o których mowa w art. 2 pkt 7 lit. b) i c),

- 3) przed przekroczeniem granicy, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem wprowadzanym do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie posiada ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,
 - 4) przed wprowadzeniem do ruchu pojazdów, o których mowa w art. 2 pkt 7 lit. a), które nie zostały zarejestrowane,
 - 5) przed wprowadzeniem do ruchu na drogę publiczną pojazdów, o których mowa w art. 2 pkt 7 lit. b) i c), które nie zostały dopuszczone do ruchu,
 - 6) przed wprowadzeniem do ruchu pojazdów zarejestrowanych za granicą, niedopuszczonych do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 7) najpóźniej w dniu ustania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w przypadku określonym w art. 30 ust. 3,
 - 8) najpóźniej w dniu rozwiązania się dotychczasowej umowy w przypadkach określonych w art. 32 ust. 1 i 3.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest zawierana przed rejestracją pojazdu, o którym mowa w art. 2 pkt 7 lit. a), posiadacz pojazdu mechanicznego, na żądanie zakładu ubezpieczeń, jest obowiązany przedstawić zaświadczenie o pozytywnym wyniku badania technicznego tego pojazdu lub wyciąg ze świadectwa homologacji albo odpis decyzji zwalniającej z konieczności uzyskania homologacji na dany pojazd mechaniczny.
 3. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 2, pojazd mechaniczny, w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, nie został zarejestrowany, każda ze stron może odstąpić od umowy, powiadamiając o tym na piśmie drugą stronę umowy.

Art. 32.

1. W razie zbycia pojazdu mechanicznego, którego posiadacz zawarł umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, na nabywcę pojazdu przechodzą prawa i obowiązki zbywcy wynikające z tej umowy. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że nabywca wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia nabycia pojazdu mechanicznego. W przypadku wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z upływem 30 dni od dnia nabycia pojazdu mechanicznego.
2. W razie nabycia pojazdu mechanicznego zarejestrowanego, którego zbywca wbrew obowiązkowi nie zawarł umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, nabywca jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych najpóźniej w dniu nabycia pojazdu mechanicznego.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przez posiadacza pojazdu mechanicznego niebędącego właścicielem tego pojazdu, prawa i obowiązki tego posiadacza, wynikające z zawartej umowy ubezpieczenia przechodzą na właściciela pojazdu mechanicznego z chwilą, gdy posiadacz utracił posiadanie tego pojazdu na rzecz właściciela. Umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem okresu, na który została zawarta, chyba że właściciel pojazdu mechanicznego wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia przejścia posiadania pojazdu na rzecz właściciela. W przypadku

wypowiedzenia umowy, rozwiązuje się ona z upływem 30 dni od dnia przejścia posiadania pojazdu mechanicznego na rzecz właściciela.

4. W razie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, posiadacz pojazdu mechanicznego wypowiedzający umowę jest obowiązany do zawarcia nowej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych najpóźniej w ostatnim dniu przed rozwiązaniem się umowy wypowiedzianej.

Art. 33.

1. Zbywca pojazdu mechanicznego jest obowiązany do przekazania nabywcy dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz do powiadomienia zakładu ubezpieczeń, w terminie 30 dni od dnia zbycia pojazdu mechanicznego, o fakcie zbycia tego pojazdu i o danych osobowych nabywcy.
2. Skutki wyrządzenia szkody przez nabywcę pojazdu mechanicznego w okresie, o którym mowa w art. 32 ust. 1, nie obciążają zbywcy pojazdu mechanicznego.
3. Zbywca pojazdu mechanicznego ponosi wraz z nabywcą odpowiedzialność solidarną wobec zakładu ubezpieczeń za zapłatę składki ubezpieczeniowej należnej zakładowi ubezpieczeń za okres do dnia powiadomienia zakładu ubezpieczeń o okolicznościach, o których mowa w ust. 1, nie krótszy niż 30 dni.
4. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się do posiadacza pojazdu mechanicznego, o którym mowa w art. 32 ust. 3.

Art. 34.

Umowa ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych ulega rozwiązaniu:

- 1) z upływem okresu, na który została zawarta,
- 2) z chwilą wyrejestrowania pojazdu mechanicznego,
- 3) z dniem odstąpienia od umowy w przypadku, o którym mowa w art. 31 ust. 3,
- 4) w przypadkach, o których mowa w art. 32 ust. 1 i 3,
- 5) z chwilą udokumentowania trwałej i zupełnej utraty posiadania pojazdu mechanicznego w okolicznościach niepowodujących zmiany posiadacza,
- 6) z upływem 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, z uwzględnieniem art. 186 ustawy z dnia o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr ..., poz. ...), zwanej dalej „ustawą o działalności ubezpieczeniowej”.

Art. 35.

1. Z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

2. Za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu mechanicznego uważa się również szkodę powstałą:
- 1) przy wsiadaniu do pojazdu mechanicznego i wysiadaniu z niego,
 - 2) bezpośrednio przy załadunku i rozładunku pojazdu mechanicznego,
 - 3) podczas zatrzymania, postoju lub garażowania.

Art. 36.

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która, kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Art. 37.

1. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej. Suma gwarancyjna nie może być niższa niż równowartość w złotych:
 - 1) w przypadku szkód na osobie – 350 000 euro na każdego poszkodowanego,
 - 2) w przypadku szkód w mieniu – 200 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki objęte są ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych,- ustalana przy zastosowaniu kursu średniego Narodowego Banku Polskiego według tabeli kursów obowiązującej w dniu wyrządzenia szkody.
2. Za szkody spowodowane w państwach, o których mowa w art. 29 ust. 2, zakład ubezpieczeń odpowiada do wysokości sumy gwarancyjnej przewidzianej prawem tego państwa, nie niższej jednak niż suma określona w ust. 1.

Art. 38.

1. Jeżeli szkoda wyrządzona zostaje ruchem zespołu pojazdów mechanicznych, ubezpieczeniem OC posiadacza pojazdu mechanicznego ciągnącego jest objęta szkoda spowodowana przyczepą, która:
 - 1) jest złączona z pojazdem silnikowym bądź
 - 2) odłączyła się od pojazdu silnikowego ciągnącego i jeszcze się toczyła.
2. Ubezpieczeniem OC posiadacza przyczepy są objęte szkody spowodowane przyczepą, która:
 - 1) nie jest złączona z pojazdem silnikowym ciągnącym bądź
 - 2) odłączyła się od pojazdu silnikowego ciągnącego i przestała się już toczyć.
3. Zasadę określoną w ust. 1 stosuje się również w razie złączenia pojazdów mechanicznych w celu holowania.

Art. 39.

Zakład ubezpieczeń nie odpowiada za szkody:

- 1) polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie mienia, wyrządzone przez kierującego posiadaczowi pojazdu mechanicznego; dotyczy to również sytuacji, w której posiadacz pojazdu mechanicznego, którym szkoda została wyrządzona, jest posiadaczem lub współposiadaczem pojazdu mechanicznego, w którym szkoda została wyrządzona,
- 2) wynikłe w przewożonych za opłatą ładunkach, przesyłkach lub bagażu, chyba że odpowiedzialność za powstałą szkodę ponosi posiadacz innego pojazdu mechanicznego niż pojazd przewożący,
- 3) polegające na utracie gotówki, biżuterii, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i podobnych,
- 4) polegające na zanieczyszczeniu lub skażeniu środowiska.

Art. 40.

1. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy i zapłacenia składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zakład ubezpieczeń wskazał późniejszy termin płatności składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy.
3. Termin rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń inny niż określony w ust. 1 i 2 można określić w umowie ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wtedy, gdy umowę zawiera się:
 - 1) na okres krótszy niż 12 miesięcy w przypadkach określonych w art. 28 ust. 1,
 - 2) przed zarejestrowaniem pojazdu mechanicznego, o którym mowa art. 2 pkt 7 lit. a) i b),
 - 3) na okres kolejnych 12 miesięcy przed rozpoczęciem tego okresu.

Art. 41.

Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, wynikająca z umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, ustaje z chwilą rozwiązania umowy w przypadkach, o których mowa w art. 34.

Art. 42.

Zakładowi ubezpieczeń przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący:

- 1) wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie po użyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa,
- 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pościg za osobą podjęty bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa,
- 4) zbiegł z miejsca zdarzenia.

Rozdział 3

Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego

Art. 43.

Rolnik jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.

Art. 44.

Umowę ubezpieczenia OC rolników zawiera się na okres 12 miesięcy.

Art. 45.

1. Jeżeli rolnik nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na który umowa ubezpieczenia OC rolników została zawarta, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zawarcie następnej umowy nie następuje pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli nie została opłacona określona w umowie składka za mijający okres 12 miesięcy lub w przypadku cofnięcia zakładowi ubezpieczeń zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 2, albo w przypadku ogłoszenia lub zarządzenia likwidacji zakładu ubezpieczeń albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego w przypadku, o którym mowa w art. 92 ust. 2.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń kończy się z upływem 12 miesięcy.

Art. 46.

1. Obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia OC rolników powstaje w dniu objęcia w posiadanie gospodarstwa rolnego.
2. Jeżeli po zawarciu przez rolnika umowy ubezpieczenia OC rolników posiadanie gospodarstwa rolnego przeszło na inną osobę, prawa i obowiązki rolnika wynikające z

umowy ubezpieczenia OC rolników przechodzą na tę osobę. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się z upływem 12 miesięcy, na które została zawarta, chyba że osoba obejmująca gospodarstwo rolne w posiadanie wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie. W przypadku wypowiedzenia umowy rozwiązuje się ona z upływem 30 dni od dnia objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku oddania przez rolnika w posiadanie części gospodarstwa rolnego stanowiącej odrębne gospodarstwo rolne. W takim przypadku do osoby obejmującej w posiadanie tę część gospodarstwa rolnego stosuje się przepis ust. 1.
4. W razie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC rolników w przypadku, o którym mowa w ust. 2, rolnik wypowiadający umowę jest obowiązany do zawarcia nowej umowy ubezpieczenia OC rolników najpóźniej w ostatnim dniu przed rozwiązaniem się umowy wypowiedzianej.

Art. 47.

1. Obowiązek niezwłocznego zawiadomienia zakładu ubezpieczeń o zmianie w posiadaniu gospodarstwa rolnego spoczywa na rolniku dotychczas posiadającym gospodarstwo. W przypadku, gdy zmiana w posiadaniu gospodarstwa rolnego nastąpiła wskutek śmierci tego rolnika, obowiązek zawiadomienia zakładu ubezpieczeń spoczywa na osobie obejmującej gospodarstwo w posiadanie.
2. Rolnik dotychczas posiadający gospodarstwo rolne i jego następca obejmujący gospodarstwo rolne w posiadanie, ponoszą odpowiedzialność solidarną wobec zakładu ubezpieczeń za zapłatę składki ubezpieczeniowej, należnej zakładowi ubezpieczeń, za czas do końca miesiąca, w którym zawiadomiono zakład ubezpieczeń o zmianie w stanie posiadania gospodarstwa.

Art. 48.

Umowa ubezpieczenia OC rolników ulega rozwiązaniu:

- 1) z upływem 12 miesięcy, na które została zawarta,
- 2) z chwilą, kiedy użytki i grunty, o których mowa w art. 2 pkt 3, tracą charakter gospodarstwa rolnego,
- 3) z dniem zwolnienia rolnika od uiszczania podatku rolnego na skutek zaprzestania przez niego produkcji rolnej lub z dniem zmiany stanu prawnego lub faktycznego powodującego niepodleganie opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych z tytułu prowadzenia produkcji rolnej stanowiącej dział specjalny,
- 4) z dniem jej wypowiedzenia w przypadku, o którym mowa w art. 46 ust. 2,
- 5) z upływem 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, z uwzględnieniem art. 186 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Art. 49.

1. Z ubezpieczenia OC rolników przysługuje odszkodowanie, jeżeli rolnik, osoba pozostająca z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoba pracująca w gospodarstwie

rolnym rolnika są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z posiadaniem tego gospodarstwa rolnego szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również, jeżeli szkoda powstała w związku z ruchem pojazdów wolnobieżnych w rozumieniu przepisów prawa o ruchu drogowym, będących w posiadaniu rolników, posiadających gospodarstwo rolne i użytkowanych w związku z posiadaniem tego gospodarstwa.

Art. 50.

Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej osoby odpowiedzialnej, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Suma gwarancyjna nie może być niższa niż równowartość w złotych:

- 1) w przypadku szkód na osobie – 350 000 euro na każdego poszkodowanego,
- 2) w przypadku szkód w mieniu – 200 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki objęte są ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych

- ustalana przy zastosowaniu kursu średniego Narodowego Banku Polskiego według tabeli kursów obowiązującej w dniu wyrządzenia szkody.

Art. 51.

Zakład ubezpieczeń nie odpowiada za szkody:

- 1) w mieniu, wyrządzone rolnikowi przez osoby pracujące w jego gospodarstwie rolnym lub pozostające z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym albo osobom pozostającym z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub pracującym w jego gospodarstwie rolnym,
- 2) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych nie pochodzących od zwierząt,
- 3) w mieniu, spowodowane wadą dostarczonych przez osobę objętą ubezpieczeniem towarów lub wykonywaniem usług, a jeżeli skutek tych wad nastąpiła szkoda dotycząca osoby, zakład ubezpieczeń nie ponosi odpowiedzialności tylko wówczas, gdy osoba objęta ubezpieczeniem wiedziała o wadzie,
- 4) powstałe wskutek uszkodzenia, zniszczenia, utraty lub zaginięcia rzeczy wypożyczonych lub przyjętych przez osobę objętą ubezpieczeniem OC rolników do użytkowania, przechowania lub naprawy,
- 5) polegające na utracie gotówki, biżuterii, dzieł sztuki, papierów wartościowych, wszelkiego rodzaju dokumentów oraz zbiorów filatelistycznych, numizmatycznych i innych,
- 6) polegające na zanieczyszczeniu lub skażeniu środowiska,
- 7) wynikłe z kar pieniężnych, grzywien sądowych i administracyjnych, a także kar lub grzywien związanych z należnościami wobec budżetu państwa.

Art. 52.

1. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy i zapłacenia składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zakład ubezpieczeń wskazał późniejszy termin płatności składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy.
3. Termin rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń inny niż wskazany w ust. 1 i 2, można określić w umowie wtedy, gdy umowę zawiera się:
 - 1) przed objęciem w posiadanie gospodarstwa rolnego,
 - 2) na okres kolejnych 12 miesięcy przed rozpoczęciem tego okresu.

Art. 53.

Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń wynikająca z umowy ubezpieczenia OC rolników ustaje z chwilą rozwiązania umowy w przypadkach, o których mowa w art. 48.

Art. 54.

Zakładowi ubezpieczeń przysługuje uprawnienie do dochodzenia od sprawcy szkody zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC rolników odszkodowania, jeżeli wyrządził on szkodę umyślnie lub po użyciu alkoholu albo pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

Rozdział 4

Obowiązkowe ubezpieczenie budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych oraz dobrowolne ubezpieczenie upraw rolnych od skutków zdarzeń losowych

Art. 55.

Rolnik jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia budynku wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego, zwanego dalej „budynkiem rolniczym”, od ognia i innych zdarzeń losowych.

Art. 56.

Obowiązek ubezpieczenia budynku rolniczego powstaje z dniem pokrycia budynku dachem.

Art. 57.

Umowę ubezpieczenia budynków rolniczych zawiera się na okres 12 miesięcy.

Art. 58.

1. Jeżeli rolnik posiadający budynki rolnicze nie później niż na jeden dzień przed upływem okresu 12 miesięcy, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia budynków rolniczych, nie powiadomi na piśmie zakładu ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu, uważa się, że została zawarta następna umowa na kolejne 12 miesięcy, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zawarcie następnej umowy nie następuje, pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli nie została opłacona w całości określona w umowie składka za mijający okres 12 miesięcy lub w przypadku cofnięcia zakładowi ubezpieczeń zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 3, albo w przypadku ogłoszenia lub zarządzenia likwidacji zakładu ubezpieczeń albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego, w przypadku, o którym mowa w art. 92 ust. 2.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń kończy się z upływem 12 miesięcy.

Art. 59.

1. Jeżeli po zawarciu umowy ubezpieczenia budynków rolniczych posiadanie gospodarstwa rolnego, w skład którego wchodzi te budynki, przeszło na inną osobę, prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia budynków rolniczych przechodzą na tę osobę. Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się z upływem 12 miesięcy, na które została zawarta, chyba że osoba obejmująca gospodarstwo rolne w posiadanie wypowie ją przed upływem 30 dni od dnia objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie. W przypadku wypowiedzenia umowy rozwiązuje się ona z upływem 30 dni od dnia objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie.
2. Obejmujący w posiadanie gospodarstwo rolne, w którym budynki rolnicze nie są ubezpieczone, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia budynków rolniczych najpóźniej w przeddzień objęcia gospodarstwa rolnego w posiadanie.
3. W razie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia budynków rolniczych w przypadku, o którym mowa w ust. 1, posiadacz budynków wypowiadający umowę jest obowiązany do zawarcia nowej umowy ubezpieczenia budynków rolniczych najpóźniej w ostatnim dniu przed rozwiązaniem się umowy wypowiedzianej.

Art. 60.

1. Obowiązek bezzwłocznego zawiadomienia zakładu ubezpieczeń o zmianie w posiadaniu gospodarstwa rolnego spoczywa na obejmującym gospodarstwo rolne w posiadanie.
2. Dotychczasowy posiadacz gospodarstwa rolnego i obejmujący gospodarstwo rolne w posiadanie ponoszą odpowiedzialność solidarną wobec zakładu ubezpieczeń za zapłatę składki ubezpieczeniowej, należnej zakładowi ubezpieczeń za czas do końca miesiąca, w którym zawiadomiono zakład ubezpieczeń o zmianie w stanie posiadania gospodarstwa rolnego.

Art. 61.

Umowa ubezpieczenia budynków rolniczych ulega rozwiązaniu:

- 1) z upływem 12 miesięcy, na które została zawarta,
- 2) z dniem jej wypowiedzenia w przypadku określonym w art. 59 ust. 1,

- 3) z chwilą, kiedy użytki i grunty, o których mowa w art. 2 pkt 3, w skład których wchodzi budynek, tracą charakter gospodarstwa rolnego,
- 4) z upływem 3 miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, z uwzględnieniem art. 186 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

Art. 62.

Jeżeli w czasie trwania umowy ubezpieczenia budynków rolniczych budynek przestał spełniać warunki wymagane do objęcia go ubezpieczeniem, budynek ten zostaje wyłączony z ubezpieczenia, a suma ubezpieczenia zostaje obniżona o zadeklarowaną do ubezpieczenia wartość tego budynku.

Art. 63.

1. Z tytułu ubezpieczenia budynków rolniczych przysługuje odszkodowanie za szkody powstałe w budynkach na skutek zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, gradu, opadów śniegu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi, tąpnięcia, lawiny lub upadku statku powietrznego.
2. Za szkody spowodowane przez:
 - 1) ogień - uważa się szkody powstałe w wyniku działań ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile,
 - 2) huragan - uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24 m/sek., którego działanie wyrządza masowe szkody; pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan, jeżeli w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu,
 - 3) powódź - uważa się szkody powstałe w skutek:
 - a) zalania terenów w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących oraz wskutek deszczu nawalnego,
 - b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych,
 - 4) grad - uważa się szkody powstałe wskutek opadu atmosferycznego składającego się z bryłek lodu,
 - 5) opady śniegu - uważa się szkody powstałe w wyniku opadów śniegu przekraczających 85% wartości charakterystycznej (normowej) obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajduje się ubezpieczony budynek, określonej według obowiązującej normy polskiej „Obciążenie śniegiem”; warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest, aby przynajmniej jedna stacja meteorologiczna Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zlokalizowana na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości charakterystycznej obciążenia śniegiem w promieniu 100 km od

- ubezpieczonego budynku, zmierzyła ciężar pokrywy śnieżnej przekraczający 85% wartości charakterystycznej (normowej) właściwej dla miejsca lokalizacji budynku,
- 6) piorun - uważa się szkody będące bezpośrednim następstwem uderzenia pioruna,
 - 7) eksplozję - uważa się szkody powstałe w wyniku gwałtownej zmiany stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołane ich właściwością rozprzestrzeniania się w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników; warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż w skutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień; za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji, polegające na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,
 - 8) obsunięcie się ziemi - uważa się szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi oraz usuwanie się ziemi, z tym że:
 - a) za szkody spowodowane przez zapadanie się ziemi uważa się szkody powstałe wskutek obniżenia się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni w gruncie,
 - b) za szkody spowodowane przez usuwanie się ziemi uważa się szkody powstałe wskutek ruchów ziemi na stokach,
 - 9) tąpnięcie - uważa się szkody powstałe wskutek wstrząsów podziemnych, spowodowanych pęknięciem skał, wywołanych naruszeniem równowagi sił w tych skałach,
 - 10) lawinę - uważa się szkody powstałe wskutek gwałtownego zsuwania się lub staczania mas śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich,
 - 11) upadek statku powietrznego - uważa się szkody powstałe wskutek katastrofy bądź przymusowego lądowania samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także spowodowane upadkiem ich części lub przewożonego ładunku.

Art. 64.

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie:
 - 1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń; ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodejmowania odbudowy, naprawy lub remontu budynku,
 - 2) kosztorysu wystawionego przez jednostkę dokonującą odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych

- przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody.

2. Zakład ubezpieczeń weryfikuje zasadność wielkości i wartości robót ujętych w przedstawionym przez ubezpieczającego kosztorysie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2. Kosztorys ten powinien zostać przedłożony przez ubezpieczającego najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia powstania szkody.
3. Zakład ubezpieczeń nie uwzględnia stopnia zużycia budynku przy szkodach drobnych, których wartość nie przekracza równowartości w złotych 100 euro, ustalonej przy zastosowaniu kursu średniego Narodowego Banku Polskiego według tabeli kursów obowiązującej w dniu ustalania odszkodowania.

Art. 65.

Wysokość szkody w budynkach rolniczych:

- 1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy,
- 2) zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody.

Art. 66.

1. Sumę ubezpieczenia, odrębną dla każdego budynku rolniczego, ustala ubezpieczający z zakładem ubezpieczeń.
2. Suma ubezpieczenia budynku rolniczego może odpowiadać:
 - 1) wartości rzeczywistej tego budynku, przez którą rozumie się wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, pomniejszoną o stopień zużycia budynku rolniczego,
 - 2) wartości nowej - w odniesieniu do budynków nowych oraz takich, których stopień zużycia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 10%.
3. Suma ubezpieczenia może być ustalona na podstawie:
 - 1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń do szacowania wartości budynków,
 - 2) załączonego powykonawczego kosztorysu budowlanego, sporządzonego zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalenia wartości robót budowlanych obowiązującymi w budownictwie, przez osobę posiadającą uprawnienia w tym zakresie albo wyceny rzeczoznawcy; w tych przypadkach ustalenie sumy ubezpieczenia następuje na wniosek ubezpieczającego w razie ubezpieczenia budynku według wartości określonej w ust. 2 pkt 2.

4. Normy zużycia budynków rolniczych określa zakład ubezpieczeń stosownie do przepisów prawa budowlanego.

Art. 67.

1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany do aktualizacji wartości budynków przyjętych do ubezpieczenia, nie częściej jednak niż w okresach rocznych, w przypadku gdy zmiany cen materiałów budowlanych i kosztów robocizny oraz innych materiałów spowodowały podwyższenie lub obniżenie wartości budynków co najmniej o 20%.
2. Zaktualizowana wartość budynku stanowi podstawę ustalenia nowej sumy ubezpieczenia zgodnie z art. 66.

Art. 68.

Nie są objęte ubezpieczeniem w gospodarstwach rolnych:

- 1) budynki, których stan techniczny osiągnął 100% normy zużycia,
- 2) budynki przeznaczone do rozbiórki na podstawie ostatecznych decyzji właściwych organów,
- 3) namioty foliowe,
- 4) tunele foliowe.

Art. 69.

Zakład ubezpieczeń nie odpowiada za zaistniałe w budynkach rolniczych szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie przez ubezpieczającego lub przez osobę, za którą ubezpieczający ponosi odpowiedzialność lub która pozostaje z ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 2) wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa przez osoby, o których mowa w pkt 1,
- 3) górnicze w rozumieniu przepisów prawa geologicznego i górniczego,
- 4) powstałe wskutek trzęsienia ziemi.

Art. 70.

1. Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy i zapłacenia składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zakład ubezpieczeń wskazał późniejszy termin płatności składki lub jej pierwszej raty, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy.
3. Termin rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń inny niż określony w ust. 1 i 2 można określić w umowie ubezpieczenia budynków rolniczych wtedy, gdy umowę zawiera się:
 - 1) przed objęciem budynków rolniczych w posiadanie,

2) na okres kolejnych 12 miesięcy przed rozpoczęciem tego okresu.

Art. 71.

Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń wynikająca z umowy ubezpieczenia budynków rolniczych ustaje z chwilą rozwiązania umowy w przypadkach, o których mowa w art. 61.

Art. 72.

1. Rolnikom, którzy posiadają zawarte umowy ubezpieczenia OC rolników i ubezpieczenia budynków rolnych lub którzy wraz z zawarciem umów ubezpieczenia OC rolników i ubezpieczenia budynków rolnych, zawrą umowę dobrowolnego ubezpieczenia upraw rolnych od skutków zdarzeń losowych, przysługuje zniżka w podstawowej składce ubezpieczenia upraw w wysokości do 50% tej składki, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia upraw, o której mowa w ust. 1, nie obejmującej ubezpieczeniem ryzyka suszy, rolnikom przysługuje zniżka w podstawowej składce w wysokości do 40% tej składki.
3. Udzielona przez zakład ubezpieczeń kwota zniżki, o której mowa w ust. 1 albo ust. 2, podlega zwrotowi z budżetu państwa, jako dotacja przedmiotowa kalkulowana według stawek jednostkowych.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość zniżki w podstawowej składce ubezpieczenia upraw rolnych oraz formę i termin zwrotu zakładom ubezpieczeń udzielonych zniżek, na każdy następny rok kalendarzowy, w terminie do dnia 31 października roku poprzedzającego. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, uwzględni wysokość środków budżetowych przeznaczonych na zniżki w składce oraz konieczność sprawnej refundacji tych zniżek zakładom ubezpieczeń.

Rozdział 5

Reprezentant do spraw roszczeń

Art. 73.

1. Zakład ubezpieczeń wykonujący działalność ubezpieczeniową w zakresie działu II grupy 10, określonej w załączniku do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przewoźnika, ustanawia w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej reprezentanta do spraw roszczeń.
2. Reprezentant do spraw roszczeń może wykonywać czynności na rzecz jednego lub wielu zakładów ubezpieczeń.

Art. 74.

Zakład ubezpieczeń jest obowiązany do powiadomienia ośrodków informacyjnych wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej o nazwie i adresie reprezentanta do spraw roszczeń ustanowionego w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 75.

Zadaniem reprezentanta do spraw roszczeń jest likwidacja szkód będących następstwem zdarzeń, które miały miejsce na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, innego niż państwo, w którym poszkodowany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę, lub na terytorium państw trzecich.

Art. 76.

1. Reprezentantem do spraw roszczeń może być osoba prawna lub osoba fizyczna dająca gwarancję należytego wykonywania czynności likwidacyjnych i regulowania płatności odszkodowawczych.
2. Reprezentant do spraw roszczeń ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym został ustanowiony.
3. Reprezentant do spraw roszczeń wykonuje swoje obowiązki na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez zakład ubezpieczeń, o którym mowa w art. 73 ust. 1.
4. Reprezentant do spraw roszczeń prowadzi postępowanie wyjaśniające w języku lub językach urzędowych państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym poszkodowany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Art. 77.

Reprezentant do spraw roszczeń podejmuje działanie na wniosek osoby poszkodowanej lub uprawnionej, a także reprezentowanego zakładu ubezpieczeń.

Art. 78.

1. Zakład ubezpieczeń lub jego reprezentant do spraw roszczeń są obowiązani, w terminie 3 miesięcy od dnia zgłoszenia przez poszkodowanego lub uprawnionego żądania odszkodowawczego, do udzielenia odpowiedzi na zgłoszone żądanie wraz z uzasadnieniem.
2. W przypadku gdy nie została ustalona odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń lub nie została określona wysokość odszkodowania, zakład ubezpieczeń lub jego reprezentant do spraw roszczeń są obowiązani do poinformowania o tym poszkodowanego lub uprawnionego w terminie, o którym mowa w ust. 1.
3. W przypadku niedopełnienia obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego stosuje wobec zakładu ubezpieczeń środki nadzorcze określone w ustawie o działalności ubezpieczeniowej.

Rozdział 6

Kontrola spełnienia obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, OC rolników i budynków rolniczych oraz opłaty za niespełnienie tego obowiązku

Art. 79.

1. Spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 - 3, podlega kontroli wykonywanej przez organy do tego obowiązane lub uprawnione.
2. Do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 4 pkt 1:
 - 1) są obowiązane:
 - a) Policja,
 - b) Straż Graniczna,
 - c) organy właściwe w sprawach rejestracji pojazdów,
 - 2) są uprawnione:
 - a) organy celne,
 - b) Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny,
 - c) inne organy uprawnione do kontroli ruchu drogowego.
3. Do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2:
 - 1) jest obowiązany starosta właściwy ze względu na położenie gospodarstwa rolnego lub miejsce zamieszkania rolnika,
 - 2) są uprawnione:
 - a) zarząd gminy właściwej ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego lub miejsce zamieszkania rolnika,
 - b) Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.
4. Do przeprowadzania kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 4 pkt 3:
 - 1) jest obowiązany starosta właściwy ze względu na położenie gospodarstwa rolnego lub miejsce zamieszkania rolnika,
 - 2) jest uprawniony zarząd gminy właściwej ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego lub miejsce zamieszkania rolnika.
5. Organy obowiązane i uprawnione przeprowadzają kontrolę na zasadach i w trybie określonych w przepisach regulujących działalność tych organów.

Art. 80.

Spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego ustala się na podstawie polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, potwierdzającego zawarcie umowy tego ubezpieczenia, wystawionego ubezpieczającemu przez zakład ubezpieczeń.

Art. 81.

Osoba kontrolowana jest obowiązana okazać na żądanie organu obowiązanego lub uprawnionego do kontroli dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego, ważnej w dniu kontroli, lub dowód opłacenia składki za to ubezpieczenie.

Art. 82.

1. Jeżeli osoba kontrolowana nie okaże dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie, organ przeprowadzający kontrolę zawiadamia o tym na piśmie Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia lub zakończenia kontroli.
2. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wzywa wskazaną osobę do uiszczenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, opłaty, o której mowa w art. 83 ust. 1, lub do przedstawienia dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia określonymi w ustawie.
3. Jeżeli osoba kontrolowana nie okaże dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 3, lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie, starosta zawiadamia o tym na piśmie zarząd gminy właściwej ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego w terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia lub zakończenia kontroli.
4. Po przeprowadzeniu kontroli lub po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, zarząd gminy właściwej ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego wzywa wskazaną osobę do uiszczenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, opłaty, o której mowa w art. 83 ust. 1, lub do przedstawienia dokumentów potwierdzających zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia, określonymi w ustawie.
5. Po bezskutecznym upływie okresu, o którym mowa w ust. 2 i 4, dochodzenie opłaty odbywa się na drodze postępowania egzekucyjnego w administracji.

Art. 83.

1. Podmiot, który nie spełnił obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia określonymi w ustawie, jest obowiązany wnieść opłatę.
2. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, obowiązującej w każdym roku kalendarzowym, stanowi równowartość w złotych:
 - 1) w obowiązkowym ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów:

- a) samochody osobowe - 500 euro,
 - b) samochody ciężarowe i autobusy - 800 euro,
 - c) pozostałe pojazdy - 100 euro,
- 2) w obowiązkowym ubezpieczeniu OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego - 30 euro,
- 3) w obowiązkowym ubezpieczeniu budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych - 100 euro
- ustalana przy zastosowaniu kursu średniego Narodowego Banku Polskiego według tabeli kursów nr 1 w roku kontroli.
3. W przypadku posiadaczy pojazdów mechanicznych, którzy nie spełnili obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zgodnie z warunkami tego ubezpieczenia, wysokość opłaty uzależniona jest od okresu pozostawiania tego posiadacza bez ochrony ubezpieczeniowej w każdym roku kalendarzowym i wynosi:
- 1) 20 % opłaty, której wysokość określona jest w ust. 2 – w przypadku gdy okres ten nie przekracza 3 dni,
 - 2) 50 % opłaty, której wysokość określona jest w ust. 2 – w przypadku gdy okres ten nie przekracza 14 dni,
 - 3) 100 % opłaty, której wysokość określona jest w ust. 2 – w przypadku gdy okres ten przekracza 14 dni.
4. Jeżeli podmiot, o którym mowa w ust. 1, nie przedstawi w terminie, o którym mowa w art. 82 ust. 2, dokumentów stanowiących podstawę do ustalenia wysokości opłaty zgodnie z ust. 3, jest on obowiązany wnieść opłatę w wysokości określonej w ust. 2.
5. Kwoty, wyliczane na zasadach, o których mowa w ust. 2 i 3, zaokrągla się do pełnych 10 zł.
6. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny ustala przynależność pojazdów do kategorii wymienionej w ust. 2 pkt 1, kierując się przepisami prawa o ruchu drogowym.
7. Opłata za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, jest wnoszona na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.
8. Opłata za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 3, jest wnoszona na rzecz gminy właściwej ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego.

Art. 84.

- 1. Jeżeli osoba kierująca pojazdem mechanicznym zarejestrowanym poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie innym niż określone w art. 29 ust. 2, przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przedstawi Zielonej Karty, organy uprawnione do kontroli granicznej lub celnej nie dopuszczają tego pojazdu do przekroczenia granicy, chyba że posiadacz pojazdu mechanicznego zawrze umowę ubezpieczenia granicznego.
- 2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, przy wyjeździe z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przedstawi dokumentu zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1,

ważnego do dnia wyjazdu włącznie, organy uprawnione do kontroli granicznej lub celnej nie dopuszczą pojazdu mechanicznego do przekroczenia granicy bez uiszczenia opłaty w wysokości określonej w art. 83 ust. 2 pkt 1.

3. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, w trakcie kontroli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przedstawi organowi obowiązanej lub uprawnionej do kontroli dokumentu potwierdzającego zawarcie przed dokonaniem kontroli umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, warunkiem zwrotu dowodu rejestracyjnego zatrzymanego zgodnie z przepisami prawa o ruchu drogowym jest wniesienie opłaty w wysokości określonej w art. 83 ust. 2 pkt 1.

Art. 85.

1. Należności z tytułu opłaty podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
2. Wezwanie do zapłaty, o którym mowa w art. 82 ust. 2, jest traktowane jako upomnienie w rozumieniu przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
3. Od wezwania do zapłaty dłużnikowi przysługuje odwołanie do Rady Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w terminie 30 dni od dnia potwierdzenia odbioru wezwania do zapłaty.
4. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wystawia tytuł wykonawczy i powiadamia dłużnika. Na podstawie tytułu wykonawczego organ egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną.
5. Tytuł wykonawczy, o którym mowa w ust. 4, powinien zawierać:
 - 1) oznaczenie wierzyciela,
 - 2) wskazanie imienia i nazwiska lub nazwy zobowiązanego, jego adresu, a także - w razie możliwości - adresu jego pracodawcy,
 - 3) podanie treści podlegającego egzekucji obowiązku, podstawy prawnej tego obowiązku oraz stwierdzenie, że obowiązek jest wymagalny, a także określenie wysokości egzekwowanej należności pieniężnej,
 - 4) wskazanie podstawy prawnej prowadzenia egzekucji administracyjnej,
 - 5) datę wystawienia tytułu, podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego podpisującego oraz odcisk pieczęci urzędowej,
 - 6) pouczenie zobowiązanego o skutkach niezawiadomienia organu egzekucyjnego o zmianie miejsca pobytu.
6. Do tytułu wykonawczego, o którym mowa w ust. 4, należy dołączyć dowód doręczenia wezwania, o którym mowa w art. 82 ust. 2.
7. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny ma prawo używania pieczęci urzędowej w celu wystawienia tytułu wykonawczego.

Art. 86.

1. Należności z tytułu opłaty przedawniają się z upływem trzech lat od dnia kontroli, nie później jednak niż z upływem trzech lat od ostatniego dnia roku kalendarzowego, w którym nie spełniono obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego.
2. Bieg przedawnienia przerywa się przez:
 - 1) każdą czynność organu egzekucyjnego podjętą w celu wyegzekwowania opłaty,
 - 2) uznanie roszczenia przez podmiot obciążony opłatą,
 - 3) wszczęcie postępowania przed sądem powszechnym w celu ustalenia nieistnienia obowiązku ubezpieczenia,
 - 4) zawieszenie postępowania egzekucyjnego.
3. Po przerwaniu biegu przedawnienia z przyczyn, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, biegnie ono na nowo. Z przyczyny, o której mowa w ust. 2 pkt 3, okres przedawnienia biegnie na nowo od dnia zakończenia postępowania sądowego, natomiast z przyczyny, o której mowa w ust. 2 pkt 4, okres przedawnienia biegnie od dnia podjęcia postępowania egzekucyjnego.

Art. 87.

Wniesienie opłaty nie zwalnia z obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

Art. 88.

W uzasadnionych przypadkach Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny może odstąpić od dochodzenia opłaty lub jej części, umorzyć ją w całości lub w części lub udzielić ulgi w jej spłacie. Tryb postępowania w tych sprawach określa statut Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Art. 89.

Przepisy rozdziału nie dotyczą:

- 1) posiadaczy i kierujących pojazdami mechanicznymi zarejestrowanymi w państwach, o których mowa w art. 29 ust. 2,
- 2) upoważnionych osób kierujących pojazdami mechanicznymi obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, misji specjalnych i organizacji międzynarodowych oraz innych obcych przedstawicielstw korzystających z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy umów, ustaw lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Rozdział 7

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny

Art. 90.

1. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, zwany dalej „Funduszem”, jest instytucją spełniającą zadania określone w ustawie.
2. Fundusz jest właściwy w zakresie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych w zakresie wykonywania obowiązku zawierania obowiązkowych umów ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.
3. Fundusz ma osobowość prawną. Siedzibą Funduszu jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 91.

1. Członkiem Funduszu jest zakład ubezpieczeń prowadzący ubezpieczenia obowiązkowe, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2.
2. Członkiem Funduszu jest również zagraniczny zakład ubezpieczeń, działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i prowadzący ubezpieczenia obowiązkowe, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2.
3. Zakłady ubezpieczeń, o których mowa w ust. 1 i 2, stają się członkiem Funduszu z chwilą zawarcia pierwszej umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2.
4. Zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność ubezpieczeniową w dziale I (ubezpieczenia na życie), zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, stają się członkiem Funduszu w przypadku, o którym mowa w art. 92 ust. 2.
5. Zakłady ubezpieczeń prowadzące ubezpieczenie obowiązkowe, o którym mowa w art. 4 pkt 3, niebędące członkami Funduszu w trybie ust. 1 i 2 stają się członkami Funduszu w przypadku, o którym mowa w art. 92 ust. 2.

Art. 92.

1. Do zadań Funduszu należy zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, w granicach określonych na podstawie przepisów rozdziałów 2 i 3 za szkodę powstałą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - 1) na osobie, gdy szkoda wyrządzona została w okolicznościach uzasadniających odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego lub kierującego pojazdem mechanicznym, a nie ustalono ich tożsamości,
 - 2) w mieniu i na osobie, gdy:
 - a) posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządzono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,
 - b) rolnik, osoba pozostająca z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoba pracująca w jego gospodarstwie rolnym wyrządzili szkodę w warunkach, o

których mowa w art. 49, a rolnik nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC rolników.

2. Do zadań Funduszu należy również zaspokojenie roszczeń osób uprawnionych z:
 - 1) umów ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1-3 w granicach określonych na podstawie przepisów rozdziałów 2-4,
 - 2) umów ubezpieczenia na życie w wysokości 50% wierzytelności, do kwoty nie większej niż równowartość w złotych 30 000 euro, według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego zgodnie z tabelą kursową głaszaną przez Narodowy Bank Polski obowiązującą w dniu ogłoszenia upadłości, oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego albo w dniu zarządzenia likwidacji przymusowej

- w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń albo oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń lub umorzenia postępowania upadłościowego, jeżeli majątek dłużnika oczywiście nie wystarcza nawet na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego albo w przypadku zarządzenia likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń, jeżeli roszczenia osób uprawnionych nie mogą być pokryte ze środków funduszu ubezpieczeniowego.
3. W przypadku zaspokojenia przez Fundusz roszczeń osób poszkodowanych i uprawnionych z tytułu umów ubezpieczenia obowiązkowego, objętych umową o przeniesienie portfela zgodnie z art. 186 ust. 2 i 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, Fundusz występuje do zakładu ubezpieczeń przejmującego portfel upadłego zakładu ubezpieczeń o zwrot wypłaconych odszkodowań i świadczeń do wysokości wynikającej z umowy o przeniesienie portfela.
4. W razie ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń Fundusz obowiązany jest do składania sprawozdań z działalności do Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego na koniec każdego kwartału.

Art. 93.

1. Fundusz spełnia również funkcję ośrodka informacji.
2. Do zadań Funduszu jako ośrodka informacji należy prowadzenie rejestru umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, zawierającego:
 - 1) nazwę i adres zakładu ubezpieczeń, który zawarł umowę ubezpieczenia,
 - 2) imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL lub nazwę, adres siedziby i numer REGON ubezpieczonego,
 - 3) cechy identyfikujące dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia,
 - 4) cechy identyfikujące dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia granicznego w odniesieniu do posiadaczy pojazdów mechanicznych ustawowo zwolnionych w kraju rejestracji z obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,

- 5) datę zawarcia umowy,
 - 6) okres ubezpieczenia,
 - 7) datę rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem końcowego terminu odpowiedzialności, określonego w umowie,
 - 8) dane dotyczące pojazdu i jego posiadacza:
 - a) numer rejestracyjny,
 - b) numer VIN lub numer nadwozia (podwozia) pojazdu mechanicznego,
 - c) numer silnika pojazdu mechanicznego,
 - d) marka, typ i model,
 - e) rodzaj pojazdu mechanicznego,
 - f) imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL lub nazwę, adres siedziby i numer REGON posiadacza pojazdu mechanicznego.
3. Fundusz gromadzi dane dotyczące dat:
- 1) zdarzenia powodującego odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia,
 - 2) zgłoszenia roszczenia odszkodowawczego,
 - 3) wypłaty odszkodowania.
4. Dane, o których mowa w ust. 2 i 3, gromadzone przez Fundusz są przechowywane przez okres 10 lat.

Art. 94.

Fundusz gromadzi dane dotyczące reprezentantów do spraw roszczeń każdego zakładu ubezpieczeń oraz dane organu odszkodowawczego ustanowionego w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

Art. 95.

1. Fundusz udostępnia zgromadzone dane, o których mowa w art. 93 ust. 2 i 3 oraz w art. 94:
 - 1) poszkodowanemu lub uprawnionemu albo innemu podmiotowi, jeżeli mają oni interes prawny w uzyskaniu tych danych w związku z zaistniałą szkodą,
 - 2) zakładom ubezpieczeń oraz Polskiemu Biuru Ubezpieczeń Komunikacyjnych,
 - 3) Rzecznikowi Ubezpieczonych,
 - 4) Polskiej Izbie Ubezpieczeń w zakresie art. 216 ust. 2 pkt 7 ustawy o działalności ubezpieczeniowej,
 - 5) Rzecznikowi Praw Obywatelskich,
 - 6) podmiotowi prowadzącemu centralną ewidencję pojazdów,

- 7) zagranicznym ośrodkom informacji ustanowionym w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
 - 8) Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
2. Fundusz korzysta ze zgromadzonych danych do realizacji zadań ustawowych.
 3. Dane, o których mowa w art. 93 ust. 2 pkt 8 lit. b)-e), dotyczące pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649) udostępnia się za pisemną zgodą podmiotów użytkujących te pojazdy, z zastrzeżeniem ust. 4.
 4. W przypadku jeżeli w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia podmiot wskazany w ust. 3 nie wyrazi zgody, o której mowa w ust. 3, lub nie zajmie stanowiska w tej sprawie, Fundusz udostępnia dane, o których mowa w art. 93 ust. 2 pkt 8 lit. b)-e).
 5. Udostępnianie danych podlega ewidencjonowaniu.
 6. Udostępnianie danych jest dokonywane nieodpłatnie.
 7. Do udostępniania danych przez Fundusz stosuje się przepisy o ochronie danych osobowych.

Art. 96.

1. Centralna ewidencja pojazdów przekazuje do Funduszu dane, o których mowa w art. 93 ust. 2 pkt 8.
2. Dane są przekazywane do Funduszu przez centralną ewidencję pojazdów oraz zakłady ubezpieczeń bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą.
3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki, sposób i tryb współdziałania Funduszu z jednostką prowadzącą centralną ewidencję pojazdów. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni konieczność zapewnienia bezpiecznego przesyłu i weryfikacji danych i informacji drogą elektroniczną.

Art. 97.

Zakład ubezpieczeń przekazuje do Funduszu dane, o których mowa w art. 93 ust. 2 pkt 1-7 i ust. 3, drogą elektroniczną niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia ich pozyskania.

Art. 98.

1. Jeżeli poszkodowany w przypadku szkody w mieniu może zaspokoić roszczenie na podstawie umowy ubezpieczenia dobrowolnego, Fundusz wyrównuje szkodę w części, w której nie może być zaspokojona, wraz z uwzględnieniem utraconych zniżek składki oraz prawa do zniżek składki.
2. Fundusz nie spełnia świadczenia za szkody w mieniu i na osobie w przypadku zaspokojenia przez osobę, o której mowa w art. 92 ust. 1 pkt 2, roszczenia o naprawienie wyrządzonej szkody.

3. Fundusz nie spełnia świadczenia z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1, za szkody spowodowane ruchem pojazdów mechanicznych zarejestrowanych za granicą. Nie dotyczy to poszkodowanych obywateli polskich.
4. Fundusz nie spełnia świadczenia za szkody w mieniu i na osobie powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, o których mowa w art. 26 i 28 ust. 1 pkt 4-5, niewprowadzonych do ruchu na drogę publiczną.
5. Wpłaty z Funduszu, o których mowa w art. 92 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, na rzecz poszkodowanych niebędących obywatelami polskimi i obywatelami państw, których biura narodowe są Sygnatariuszami Wielostronnego Porozumienia Gwarancyjnego, są dokonywane na zasadzie wzajemności.

Art. 99.

1. Uprawniony do odszkodowania zgłasza swoje roszczenia do Funduszu poprzez którykolwiek zakład ubezpieczeń prowadzący ubezpieczenie obowiązkowe, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2. Zakład ubezpieczeń nie może odmówić przyjęcia zgłoszenia szkody.
2. Zakład ubezpieczeń, po otrzymaniu zgłoszenia roszczenia, przeprowadza postępowanie w zakresie ustalenia zasadności i wysokości dochodzonych roszczeń i niezwłocznie przesyła zebraną dokumentację do Funduszu, powiadamiając o tym osobę zgłaszającą roszczenie.

Art. 100.

1. Fundusz jest obowiązany zaspokoić roszczenie, o którym mowa w art. 92 ust. 1, w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania akt szkody od zakładu ubezpieczeń.
2. W przypadku, gdy wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Funduszu albo wysokości świadczenia w terminie, o którym mowa w ust. 1, okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w terminie 14 dni od dnia wyjaśnienia tych okoliczności, z tym, że bezsporna część świadczenia powinna być spełniona przez Fundusz w terminie określonym w ust. 1. Przepis art. 17 ust. 1-3 stosuje się odpowiednio.
3. Odpowiedzialność za zwłokę w spełnieniu świadczenia ponoszą odpowiednio Fundusz i zakład ubezpieczeń, każdy w swoim zakresie.

Art. 101.

1. Sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, są obowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia.
2. W uzasadnionych przypadkach Fundusz może odstąpić od dochodzenia zwrotu części lub całości świadczenia. Tryb postępowania w tych sprawach określa statut Funduszu.
3. Roszczenia Funduszu wynikające z ust. 1 przedawniają się na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym, nie wcześniej jednak niż z upływem 3 lat od dnia spełnienia przez Fundusz świadczenia.

Art. 102.

1. W przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1-3, Fundusz przejmuje od syndyka upadłości akta szkodowe oraz wypłaca poszkodowanym i uprawnionym świadczenia z umów ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1-3, po ustaleniu odpowiedzialności i wysokości świadczenia.
2. W sprawach, w których szkody nie zostały zgłoszone do zakładu ubezpieczeń przed ogłoszeniem jego upadłości, Fundusz przyjmuje zgłoszenie szkody oraz wypłaca poszkodowanym i uprawnionym świadczenia po ustaleniu odpowiedzialności i wysokości świadczenia.
3. Świadczenia rentowe, wynikające z realizacji zadań, o których mowa w art. 92 ust. 2, Fundusz może wypłacać w formie skapitalizowanej za zgodą poszkodowanego lub uprawnionego.
4. Odpowiedzialność Funduszu za zwłokę w spełnieniu świadczenia jest ograniczona do okresu, przez jaki upadły zakład ubezpieczeń pozostawał w zwłoce do dnia ogłoszenia upadłości.
5. Po wypłaceniu świadczeń, o których mowa w ust. 1-3, Fundusz niezwłocznie przedstawia syndykowi wypłacone kwoty jako swoją wierzytelność wobec masy upadłości.
6. Wierzytelności, o których mowa w ust. 5, Fundusz może zgłaszać syndykowi do czasu prawomocnego wykonania planu podziału funduszu masy.

Art. 103.

1. W przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność ubezpieczeniową w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, określi, w drodze rozporządzenia, procent składki wnoszonej na rzecz Funduszu przez zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność ubezpieczeniową w dziale I. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia zagwarantowanie płynności finansowej Funduszu w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu lub zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność ubezpieczeniową w dziale I.
2. Fundusz wyodrębnia rachunek, na który wnoszone są wpłaty, o których mowa w ust. 1.
3. Fundusz zaspokaja roszczenia do wysokości, o której mowa w art. 92 ust. 2 pkt 2 na podstawie ustalonej w postępowaniu upadłościowym listy wierzytelności.
4. Przepisy art. 102 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 104.

1. W odniesieniu do zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność ubezpieczeniową w dziale I (ubezpieczenia na życie) albo w zakresie umów ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1-3, w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń lub umorzenia postępowania upadłościowego, jeżeli majątek dłużnika oczywiście nie wystarcza nawet na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego albo w przypadku zarządzenia likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń, który nie spełnia świadczeń ubezpieczeniowych, do zadań Funduszu należy zaspokajanie roszczeń osób uprawnionych z tytułu umów ubezpieczenia, o których mowa w art. 92 ust. 2.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Fundusz przejmuje z zakładu ubezpieczeń akta szkodowe oraz wypłaca poszkodowanym i uprawnionym świadczenia, po ustaleniu odpowiedzialności tego zakładu i wysokości świadczenia.
3. Odpowiedzialność Funduszu za zwłokę w spełnieniu świadczenia jest ograniczona do okresu, przez jaki zakład ubezpieczeń pozostawał w zwłoce do dnia oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego albo zarządzenia likwidacji przymusowej.
4. Z dniem wypłaty przez Fundusz świadczenia, o którym mowa w ust. 2, na Fundusz przechodzi z mocy prawa roszczenie o zwrot wypłaconego świadczenia do zakładu ubezpieczeń, którego zobowiązanie zrealizował.

Art. 105.

Organami Funduszu są:

- 1) Zgromadzenie Członków,
- 2) Rada Funduszu,
- 3) Zarząd.

Art. 106.

1. Statut Funduszu określa organizację, sposób działania oraz zasady gospodarki finansowej, a w szczególności:
 - 1) sposób powołania, organizację oraz kadencję organów Funduszu,
 - 2) zakres kompetencji organów Funduszu,
 - 3) prawa i obowiązki członków oraz sposób głosowania,
 - 4) zasady działania Funduszu,
 - 5) zasady prowadzenia gospodarki finansowej,
 - 6) tryb postępowania w sprawach dochodzenia roszczeń z tytułu opłat i regresów.
2. Statut Funduszu i jego zmiany są uchwalane przez Zgromadzenie Członków.
3. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego zatwierdza statut Funduszu i jego zmiany.
4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, ogłasza statut Funduszu i jego zmiany w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów.
5. W przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń przedstawiciel Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego staje się członkiem Rady Funduszu do czasu zakończenia procesu związanego z zaspokojeniem roszczeń i świadczeń upadłego zakładu ubezpieczeń.
6. Przedstawiciel Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego może żądać od Zarządu Funduszu wyjaśnień i informacji dotyczących działalności Funduszu w zakresie zaspakajania roszczeń i wypłaty świadczeń upadłego zakładu ubezpieczeń.

Art. 107.

1. Koszty działalności Funduszu, w tym zaspokajanie roszczeń wynikających z realizacji zadań, o których mowa w art. 92, są pokrywane z dochodów Funduszu.
2. Dochody, o których mowa w ust. 1, są uzyskiwane z następujących źródeł:
 - 1) wpłat zakładów ubezpieczeń wykonujących działalność w zakresie ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2,
 - 2) wpłat zakładów ubezpieczeń prowadzących ubezpieczenia w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń, umorzenia postępowania upadłościowego lub zarządzenia likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność ubezpieczeniową w tym zakresie,
 - 3) wpłat zakładów ubezpieczeń prowadzących ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 3 w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości zakładu ubezpieczeń, umorzenia postępowania upadłościowego lub zarządzenia likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność ubezpieczeniową w tym zakresie,
 - 4) wpływów z tytułu opłat, o których mowa w art. 83 ust. 1,
 - 5) wpływów z tytułu roszczeń regresowych,
 - 6) przychodów z lokat środków Funduszu dokonywanych według zasad określonych w ustawie o działalności ubezpieczeniowej.
3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek Funduszu, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego określa, w drodze rozporządzenia, wysokość procentu składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Funduszu oraz terminy wpłat. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględnia zagwarantowanie płynności finansowej Funduszu.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, Fundusz przedstawia ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego analizę stanu finansów Funduszu, na podstawie której jest określany procent składki wnoszonej przez członków Funduszu na jego rzecz.
5. Wysokość składki wnoszonej przez zakład ubezpieczeń na rzecz Funduszu jest wyliczana od składki przypisanej brutto w ubezpieczeniach obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1-3.
6. Wysokość składki wnoszonej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń na rzecz Funduszu jest wyliczana od składki przypisanej brutto w ubezpieczeniach obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1-3, z działalności wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 108.

1. Fundusz jest obowiązany, w terminie 4 miesięcy od zakończenia roku obrotowego, sporządzić roczne sprawozdanie.
2. Zgromadzenie Członków Funduszu zatwierdza sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 6 miesięcy od zakończenia roku obrotowego.
3. Zatwierdzone przez Zgromadzenie Członków Funduszu sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, Fundusz przedstawia ministrowi właściwemu do spraw instytucji finansowych oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego.
4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady sporządzania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, oraz jego badania. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, wskaże terminy, w jakich powinno być składane sprawozdanie z działalności, oraz formę tych sprawozdań.

Rozdział 8

Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych

Art. 109.

1. Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych, zwane dalej „Biurem”, jest instytucją spełniającą zadania określone w ustawie.
2. Biuro ma osobowość prawną. Siedzibą Biura jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 110.

1. Członkami Biura są zakłady ubezpieczeń wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność w zakresie ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1.
2. Zakłady ubezpieczeń, o których mowa w ust. 1, stają się członkami Biura z dniem uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej wydanego przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeniowego, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Zakłady ubezpieczeń z państw członkowskich Unii Europejskiej, wykonujące działalność ubezpieczeniową za zezwoleniem właściwego organu państwa, w którym mają siedzibę, stają się członkami Biura z dniem złożenia deklaracji członkowskiej.
4. Przynależność do Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych jest obowiązkowa.

Art. 111.

Przedmiotem działalności Biura jest w szczególności:

- 1) wystawianie dokumentów ubezpieczeniowych ważnych w innych państwach,
- 2) zawieranie z zagranicznymi biurami narodowymi umów o wzajemnym uznawaniu dokumentów ubezpieczeniowych,

- 3) organizowanie likwidacji szkód lub bezpośrednia likwidacja szkód spowodowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez posiadaczy pojazdów mechanicznych zarejestrowanych za granicą posiadających ważne dokumenty ubezpieczeniowe wystawione przez zagraniczne biura narodowe,
- 4) organizowanie likwidacji szkód lub bezpośrednia likwidacja szkód spowodowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez posiadaczy pojazdów mechanicznych zarejestrowanych w państwach, o których mowa w art. 29 ust. 2,
- 5) określanie zasad i trybu dystrybucji dokumentów ubezpieczeń granicznych, o których mowa w art. 2 pkt 12, a w szczególności ustalanie wzorów tych dokumentów oraz ich ewidencjonowanie.

Art. 112.

Biuro odpowiada za szkody będące następstwem wypadków, które wydarzyły się:

- 1) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zarejestrowanych w państwach, których biura narodowe są Sygnatariuszami Wielostronnego Porozumienia Gwarancyjnego,
- 2) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zarejestrowanych w państwach, których biura narodowe podpisały z Biurem umowy o wzajemnym uznawaniu dokumentów ubezpieczeniowych i zaspokajaniu roszczeń, pod warunkiem istnienia ważnego dokumentu ubezpieczenia (Zielona Karta), wystawionego przez zagraniczne biuro narodowe,
- 3) na terytorium państw, których biura narodowe są Sygnatariuszami Wielostronnego Porozumienia Gwarancyjnego i powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, o których mowa w art. 2 pkt 7 lit. a), b) i e),
- 4) na terytorium państw, z którymi Biuro podpisało umowy o wzajemnym uznawaniu dokumentów ubezpieczeniowych i likwidacji szkód i powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, o których mowa w art. 2 pkt 7 lit. a), b) i e), pod warunkiem istnienia ważnego dokumentu ubezpieczenia (Zielona Karta), wystawionego przez Biuro,
- 5) na terytorium państw, o których mowa w pkt 4 i na warunkach, o których mowa w pkt 4, jeżeli poszkodowanym jest obywatel polski, a sprawca posiadał dokument ubezpieczenia (Zielona Karta) wystawiony przez członka Biura, którego upadłość ogłoszono.

Art. 113.

1. Biuro pełni również funkcję organu odszkodowawczego, który rozpatruje, z zastrzeżeniem ust. 2, żądania odszkodowawcze zgłoszone przez poszkodowanych lub uprawnionych i wypłaca odszkodowanie, jeżeli:
 - 1) zakład ubezpieczeń lub jego reprezentant do spraw roszczeń nie dopełnił obowiązku, o którym mowa w art. 78 ust. 1 lub 2,
 - 2) zakład ubezpieczeń nie ustanowił reprezentanta do spraw roszczeń zgodnie z art. 73 ust. 1, chyba że poszkodowany lub uprawniony zgłosił swoje żądanie bezpośrednio do zakładu ubezpieczeń i otrzymał odpowiedź, o której mowa w art. 78 ust. 1 lub 2,
 - 3) zidentyfikowanie pojazdu mechanicznego jest niemożliwe,
 - 4) w terminie 60 dni od dnia zdarzenia nie został zidentyfikowany zakład ubezpieczeń.
2. Biuro nie rozpatruje zgłoszonego żądania odszkodowawczego, jeżeli poszkodowany lub uprawniony wytoczył powództwo przeciwko zakładowi ubezpieczeń.

Art. 114.

O zgłoszeniu żądania odszkodowawczego Biuro informuje niezwłocznie:

- 1) organ odszkodowawczy w państwie członkowskim Unii Europejskiej, gdzie jest ustanowiony zakład ubezpieczeń posiadacza pojazdu mechanicznego, którym spowodowano szkodę,
- 2) reprezentanta do spraw roszczeń lub zakład ubezpieczeń posiadacza pojazdu mechanicznego, którym spowodowano szkodę,
- 3) osobę, która spowodowała szkodę, jeżeli została ustalona, oraz posiadacza pojazdu mechanicznego.

Art. 115.

1. Biuro podejmuje czynności w celu ustalenia odpowiedzialności za spowodowanie szkody i wysokości odszkodowania w terminie 60 dni od dnia otrzymania żądania odszkodowawczego.
2. Biuro odstępuje od czynności określonych w ust. 1, jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń lub jego reprezentant do spraw roszczeń udzieli poszkodowanemu lub uprawnionemu odpowiedzi na zgłoszone do Biura żądanie odszkodowawcze.
3. Biuro wypłaca odszkodowanie lub jego bezsporną część nie wcześniej niż po upływie 60 dni od dnia otrzymania żądania odszkodowawczego.

Art. 116.

Decyzja Biura działającego jako organ odszkodowawczy jest ostateczna. Poszkodowanemu lub uprawnionemu przysługuje prawo dochodzenia roszczeń na drodze postępowania cywilnego przeciwko zakładowi ubezpieczeń posiadacza pojazdu mechanicznego, którym spowodowano szkodę.

Art. 117.

Po wypłacie odszkodowania w przypadkach, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1 i 2, Biuro występuje do organu odszkodowawczego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, gdzie jest ustanowiony zakład ubezpieczeń posiadacza pojazdu mechanicznego, którym spowodowano szkodę, o zwrot wypłaconego odszkodowania, świadczeń i innych poniesionych kosztów.

Art. 118.

1. Jeżeli do wypłaty odszkodowania jest obowiązany zakład ubezpieczeń mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a odszkodowanie wypłacił organ odszkodowawczy państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Biuro jest obowiązane do zwrotu na rzecz tego organu odszkodowawczego wypłaconego odszkodowania, świadczeń i innych poniesionych kosztów.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń posiadacza pojazdu mechanicznego, którym spowodowano szkodę, jest obowiązany do zwrotu kwoty wypłaconej przez Biuro.

Art. 119.

Biuro występuje o zwrot wypłaconego odszkodowania, świadczenia i poniesionych kosztów w przypadkach, o których mowa w:

- 1) art. 113 ust. 1 pkt 3 - do ubezpieczeniowego funduszu gwarancyjnego ustanowionego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, gdzie miało miejsce zdarzenie,
- 2) art. 113 ust. 1 pkt 4 - do ubezpieczeniowego funduszu gwarancyjnego ustanowionego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, gdzie zarejestrowany jest pojazd mechaniczny, którym spowodowano szkodę,
- 3) art. 113 ust. 1 pkt 3 lub 4 - gdy szkodę spowodowano pojazdem mechanicznym zarejestrowanym w państwie trzecim, do funduszu gwarancyjnego ustanowionego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, gdzie miało miejsce zdarzenie.

Art. 120.

1. Likwidacja szkód w przypadkach, o których mowa w art. 112 pkt 1, 2 i 5, następuje na zasadach określonych przepisami rozdziału 2.
2. Likwidacja szkód w przypadkach, o których mowa w art. 112 pkt 3 i 4, następuje zgodnie z przepisami prawa właściwego dla miejsca zdarzenia.
3. W przypadkach, o których mowa w art. 112 pkt 3 i 4, suma gwarancyjna nie może być niższa niż określona w umowie ubezpieczenia, ale nie niższa niż obowiązująca w państwie, na terytorium którego miało miejsce zdarzenie.

Art. 121.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 112 pkt 2, Biuro jest obowiązane wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia ustalenia ważności umowy ubezpieczenia sprawcy szkody.
2. Jeżeli w terminie 90 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie Biuro nie ustali ważności umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, właściwym do wypłaty odszkodowania, na zasadach określonych przepisami rozdziału 7, jest Fundusz. Nie wyklucza to roszczenia Funduszu do Biura o zwrot wypłaconego odszkodowania z chwilą późniejszego ustalenia ważnego ubezpieczenia sprawcy.

Art. 122.

1. Biuro z dniem wypłacenia odszkodowania za jednego ze swoich członków dochodzi od niego zwrotu wypłaconego odszkodowania.
2. Sprawca szkody powstałej w warunkach, o których mowa w art. 112 pkt 3, i posiadacz pojazdu mechanicznego, który nie dopełnił obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, a szkoda powstała w związku z ruchem tego pojazdu, są obowiązani do zwrotu Biuru wypłaconego odszkodowania.

Art. 123.

1. Koszty działalności Biura są pokrywane ze składek zakładów ubezpieczeń – członków Biura.
2. Wysokość składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń – członków Biura na rzecz Biura ustalana jest przez Walne Zgromadzenie Członków i wyliczana od składki przypisanej brutto z ubezpieczenia, o którym mowa w art. 4 pkt 1.
3. Wysokość składki wnoszonej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń jest wyliczana od składki przypisanej brutto w ubezpieczeniu, o którym mowa w art. 4 pkt 1, z działalności wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 124.

1. Organami Biura są:
 - 1) Walne Zgromadzenie Członków,
 - 2) Rada Biura,
 - 3) Zarząd.
2. Szczegółowe zasady i tryb wnoszenia składek, o których mowa w art. 123, zadania, organizację i zasady działania Biura oraz zasady gospodarki finansowej Biura określa statut, uchwalany przez Walne Zgromadzenie Członków Biura.
3. Komisja Nadzoru Ubezpieczeniowego zatwierdza statut Biura i jego zmiany.
4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego, ogłasza statut Biura i jego zmiany w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 125.

W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U. Nr 16, poz. 124 i Nr 25, poz. 187, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1986 r. Nr 42, poz. 202, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 75, poz. 471 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 75, poz. 853 oraz z 2000 r. Nr 39, poz. 439 i Nr 94, poz. 1037) art. 8b otrzymuje brzmienie:

„Art. 8b. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 8a. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 126.

W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. Nr 19, poz. 145, z 1989 r. Nr 33, poz. 175, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 75, poz. 853 i Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 545 i Nr 94, poz. 1037) art. 22⁸ otrzymuje brzmienie:

„Art. 22⁸. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 22⁷. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 127.

W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 22, poz. 91, z 1997 r. 28, poz. 153, z 1999 r. Nr 101, poz. 1178 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 551, Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216 i Nr 120, poz. 1268) art. 19b otrzymuje brzmienie:

„Art. 19b. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 19a. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 128.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 63, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661 i Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1115, z 1999 r. Nr 28, poz. 255 i 256 i Nr 84, poz. 935, z 2000 r. Nr 3, poz. 28, Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 84, poz. 948 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 45) w art. 35 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii samorządów zawodów medycznych oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 129.

W ustawie z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz.U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359) w art. 12 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Krajowej Izby Biegłych Rewidentów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 130.

W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz.U. Nr 102, poz. 475, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 oraz z 2000 r. Nr 94, poz. 1037) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Doradców Podatkowych oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 44. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 131.

W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649 oraz z 2001 r. Nr 27, poz. 298) w art. 80c w ust. 1 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) Polskiemu Biuru Ubezpieczeń Komunikacyjnych,”.

Art. 132.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2000 r. Nr 46, poz. 543):

1) w art. 175 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw architektury i budownictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”;

2) w art. 181 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw architektury i budownictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”;

3) w art. 186 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw architektury i budownictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 133.

W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. Nr 106, poz. 680, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2001 r. Nr 41, poz. 465) w art. 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej i sportu, po zasięgnięciu opinii Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 134.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 554) w art. 24 wprowadza się następujące zmiany:

1) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1;

2) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 135.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz.U. Nr 133, poz. 884 i Nr 158, poz. 1043, z 1998 r. Nr 113, poz. 714, z 1999 r. Nr 40, poz. 401 oraz z 2000 r. Nr 43, poz. 486 i Nr 122, poz. 1314) w art. 10 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii organizacji samorządu turystyki oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Art. 136.

W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42) w art. 6 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw architektury i budownictwa, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, uwzględni w szczególności zakres ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalne sumy gwarancyjne.”.

Rozdział 10

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 137.

1. Postępowania dotyczące roszczeń odszkodowawczych wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy toczą się według przepisów dotychczasowych.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do postępowań dotyczących roszczeń Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Art. 138.

1. Działające na podstawie dotychczasowych przepisów Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny oraz Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych stają się z mocy prawa Ubezpieczeniowym Funduszem Gwarancyjnym i Polskim Biurem Ubezpieczeń Komunikacyjnych w rozumieniu przepisów ustawy.
2. Pracownicy działających na podstawie dotychczasowych przepisów Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych stają się z mocy prawa pracownikami Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych w rozumieniu przepisów ustawy.

Art. 139.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z tym, że przepisy:

- 1) art. 3 ust. 2, rozdziału 5, art. 89, art. 111 pkt 4, art. 112 pkt 1 i 3, art. 120 ust. 2 i 3 oraz art. 122 ust. 2 wchodzi w życie z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej,
- 2) art. 29 ust. 2 oraz art. 93-97 wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy,
- 3) art. 113-119 wchodzi w życie z dniem zawarcia przez Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych umów regulujących procedury wzajemnych rozliczeń z ustanowionymi w państwach członkowskich Unii Europejskiej:
 - a) organami odszkodowawczymi,
 - b) ubezpieczeniowymi funduszami gwarancyjnymi.

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
